

19.09.2026

Literaturoznawstwo

Od poematu prozą do slamu: o ewolucji opowieści poetyckiej od XIX do XXI wieku / Du poème en prose au slam: sur l'évolution du récit poétique du XIXe au XXIe siècle

Autor/Redaktor: Yoana Ganowski, Dorota Walczak-Delanois

Wydawnictwo:: Łódzkie Towarzystwo Naukowe

Redakcja naukowa tomu, przedmowa, tłumaczenie z języka polskiego i języka francuskiego przez Dorotę Walczak-Delanois i Yoanę Ganowski, „Prace Polonistyczne” t. 81, Łódź: Łódzkie Towarzystwo Naukowe, 2026, 592 pp.

Przedstawiamy nową naukową dwujęzyczną publikację, w języku polskim i w języku francuskim, złożoną z 24 artykułów ewaluowanych przez międzynarodowych ekspertów zgodnie z zasadą „double-blind review”.

Publikacja ta, wydana przez Łódzkie Towarzystwo Naukowe, którego seria „Prac Polonistycznych” (red. naczelna Marzena Karwowska) istnieje od 1937 roku, zawiera ponadto bogatą wielojęzyczną bibliografię, część wstępną oraz noty biograficzne autorek i autorów. Ten niezwykle tom wyróżnia się oryginalnością przedstawianej problematyki, złożonością i rozmachem naukowego przedsięwzięcia.

Publikacja składa się z sześciu wyróżnionych części, prowadzących chronologicznie od wieków dawnych po teraźniejszość. Są to: *I. Rodowody poetyckiej opowieści: poemat prozą i wiek XIX*; *II. Tranzycje i metamorfozy gatunkowe z przełomu XIX i XX wieku*; *III. Konfirmacje poematu prozą w autorskich realizacjach XX wieku*; *IV. Głosowe, geograficzne, ekologiczne i inne aspekty gatunku na przełomie XX i XXI wieku*; *V. Poemat prozą w rozległych amplitudach odczytań XXI wieku*; *VI. Pejzaż teraźniejszy poetyckiej opowieści w slamie*.

Jest to publikacja nie tylko niezwykła przez swój dwujęzyczny charakter, ale również przez swój aspekt jednoczący badaczki i badaczy różnych generacji, zarówno tych o wielkiej renomie jak i dopiero początkujących w naukach humanistycznych. Autorki i autorzy artykułów pochodzą z całej Europy i Kanady, silnie obecne są naukowczynie i naukowcy z Polski. Wątek główny podąża śladem rozwoju opowieści poetyckiej od XIX do XX wieku, od poematu prozą do slamu. Dzieło porządkuje i otwiera perspektywy historyczne, teoretyczne i genderowe,

jednocześnie proponując redefinicję niektórych aspektów poetyckości i rzucając światło na tematy, autorki oraz autorów rzadko prezentowanych.

Publikacja znajduje się **w wolnym dostępie**: <https://journals.ltn.lodz.pl/Prace-Polonistyczne/en/issue/view/514>.

Dorota Walczak-Delanois jest profesorem zwyczajnym na Katedrze języka i literatury polskiej na à Université libre de Bruxelles, tłumaczką, poetką i malarką. Ma na swym koncie ponad setkę publikacji. W centrum jej badawczego zainteresowania znajdują się związki między sztuką a literaturą oraz dydaktyka i komparatystyka.

Yoana Ganowski jest doktorantką na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i na Université libre de Bruxelles. Jej rozprawa doktorska dotyczy poematu prozą. Jest autorką kilku artykułów naukowych oraz licznych tłumaczeń.

Praca została opublikowana dzięki finansowemu wsparciu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej w Poznaniu oraz ośrodków badawczych TRADITAL i PHILIXTE wydziału Faculté de Lettres, Traduction et Communication na Université libre de Bruxelles.

Spis treści

WPROWADZENIE	9
INTRODUCTION	19
NOTA REDAKCYJNA	29
NOTE DE RÉDACTION	31

I. RODOWODY POETYCKIEJ OPOWIEŚCI: POEMAT PROZĄ I WIEK XIX / LIGNÉE DU RÉCIT POÉTIQUE : LE POÈME EN PROSE ET LE XIXe SIÈCLE

..... 33

Michel Brix

KILKA UWAG O POEMACIE PROZĄ LUB POEMAT PROZĄ JAKO LITERACKI MIRAŻ
..... 35

QUELQUES REMARQUES SUR LE POÈME EN PROSE. LE POÈME EN PROSE : UN
MIRAGE LITTÉRAIRE ? 47

Colline Charli

POEMAT PROZĄ JAKO CIĄG OBRAZÓW SPRZED EPOKI KINEMATOGRAFU.

OPISYWANIE BLAKNĄCEGO CIĄGU OD *NOCNEGO KACPRA* (1842) DO *ILUMINACJI*
(1895) 61

LE POÈME EN PROSE, UN DÉFILÉ D'IMAGES PRÉ-CINÉMATOGRAPHIQUE ? ÉCRIRE LE
FONDU ENCHAÎNÉ, DE *GASPARD DE LA NUIT* (1842) AUX *ILLUMINATIONS* (1895)
..... 71

Grzegorz P. Bąbiak

U POCZĄTKÓW POLSKIEGO POEMATU PROZĄ. O DWÓCH ZAPOMNIANYCH
UTWORACH NA ŁAMACH „CHIMERY” ZENONA PRZESMYCKIEGO

..... 81

AU DÉBUT DU POÈME EN PROSE POLONAIS. À PROPOS DE DEUX ŒUVRES
OUBLIÉES DANS « CHIMERA » [CHIMÈRE] DE ZENON PRZESMYCKI

..... 92

Marzena Karwowska

ŚWIAT WYOBRAŻONY W PROZIE LIRYCZNEJ BOLESŁAWA LEŚMIANA: *LEGENDY
TĘSKNOTY* 105

LE MONDE IMAGINÉ DANS LA PROSE LYRIQUE DE BOLESŁAW LEŚMIAN: *LEGENDY
TĘSKNOTY [LÉGENDES DE LA NOSTALGIE]* 118

II. TRANZYCJE I METAMORFOZY GATUNKOWE Z PRZEŁOMU XIX I XX WIEKU / TRANSITIONS ET MÉTAMORPHOSES DU GENRE AU TOURNANT DES XIXe ET XXe SIÈCLES 131

Agnieszka Kluba

MORFOLOGIA I EWOLUCJA STANÓW SKUPIENIA: LIRYZM – NARRACYJNOŚĆ –
OPOWIEŚĆ POETYCKA W POEMACIE PROZĄ I NIE TYLKO 133

MORPHOLOGIE ET ÉVOLUTION DES ÉTATS D'AGRÉGATION : LYRISME – NARRATION –
RÉCIT POÉTIQUE DANS LE POÈME EN PROSE ET AU-DELÀ DES GENRES
142

Marta Baron-Milian

TRAM WPOPSZEK STRONICY. *PSZEMIANA* I NARRACJE POETYCKIE JERZEGO
JANKOWSKIEGO 151

LE TRAM ATRAVÈR DE PAGE. *PSZEMIANA [TRANSFORMACION]* ET AUTRES RÉCITS
POÉTIQUES DE JERZY JANKOWSKI 161

Vera Kazartseva

WYRAZIĆ TRAUMĘ: POEMAT PROZĄ I SYNTEZA SZTUK W *NATURA NATURANS*.
NATURA NATURATA ALEKSANDRA DOBROLUBOWA

..... 173

EXPRIMER LE TRAUMATISME : LE POÈME EN PROSE ET LA SYNTHÈSE DES ARTS
DANS *NATURA NATURANS*. *NATURA NATURATA* D'ALEXANDRE DOBROLIOBOV
189

Wacław Rapak

HENRI MICHAUX I JEGO POEMATY PROZĄ

..... 205

HENRI MICHAUX ET SES POÈMES EN PROSE

..... 214

III. KONFIRMACJE POEMATU PROZĄ W AUTORSKICH REALIZACJACH XX WIEKU / CONFIRMATIONS DU POÈME EN PROSE DANS LES RÉALISATIONS D'AUTEURS AU XXe SIÈCLE 223

Dorota Walczak-Delanois

POETYCKIE ĆWICZENIA W ZMYŚLOWOŚCI: POÈMES EN PROSE BERTHE DELÉPINNE (1902–2001) 225

LES SENS À L'ÉPREUVE : POÈMES EN PROSE DE BERTHE DELÉPINNE (1902–2001) 241

Agnieszka Kukuryk

MIĘDZY MUZYCZNĄ IMPROWIZACJĄ A ZAPISEM AUTOMATYCZNYM: „JAZZOWANIE” STYLU POETYCKIEGO WEDŁUG ROBERTA GOFFINA 259

ENTRE L'IMPROVISATION MUSICALE ET L'ÉCRITURE AUTOMATIQUE: « JAZZIFIER » LE STYLE POÉTIQUE SELON ROBERT GOFFIN 270

Zofia Paetz

LEWE STRONY WIDOKÓW – STRATEGIE POETYCKIEJ DESKRYPCJI W POEMATACH PROZĄ JERZEGO FICOWSKIEGO 279

LES REVERS DES VUES – STRATÉGIES DE DESCRIPTION POÉTIQUE DANS LES POÈMES EN PROSE DE JERZY FICOWSKI 289

Piotr Bogalecki

„RYBKA, KTÓREJ NIC NIE CHCE”. POSTSEKULARNY POEMAT PROZĄ (PRZYPADEK POLSKI) 299

« UN PETIT POISSON, QUE RIEN NE VEUT ». LE POÈME EN PROSE POST-SÉCULIER (DANS LE CONTEXTE POLONAIS) 309

IV. GŁOSOWE, GEOGRAFICZNE, EKOLOGICZNE I INNE ASPEKTY GATUNKU NA PRZEŁOMIE XX I XXI WIEKU / ASPECTS VOCAUX, GÉOGRAPHIQUES, ÉCOLOGIQUES ET AUTRES DU GENRE AU TOURNANT DES XXe ET XXIe SIÈCLES 319

Andrzej Hejmej

„MÓWIĄC NIE TYLKO DO SIEBIE”. POEMAT PROZĄ I GŁOS JULII HARTWIG 321

« EN PARLANT NON SEULEMENT À SOI-MÊME ». LE POÈME EN PROSE ET LA VOIX DE JULIA HARTWIG 335

David Bédouret, Sandrine Bédouret-Larraburu

WSPÓŁCZESNY FRANCUSKI POEMAT PROZĄ: DOŚWIADCZENIE JĘZYKOWE I PRZESTRZENNE 351

LE POÈME EN PROSE CONTEMPORAIN FRANÇAIS : UNE EXPÉRIENCE DE LANGAGE ET UNE EXPÉRIENCE SPATIALE 361

Valérie T. Bravaccio

SPOTKANIE Z POETYKĄ JEANA-CHARLES'A VEGLIANTE'A 371

RENCONTRE AVEC LA POÉTIQUE DE JEAN-CHARLES VEGLIANTE 379

Łukasz Kraj

MIĘDZY LITERATURĄ A BOTANIKĄ. KONCEPCJA „SZCZEPIENIA” TEKSTU MICHAELA MARDERA ORAZ PRZYCZYNEK DO JEJ ZASTOSOWANIA W ANALIZIE TEKSTU LITERACKIEGO 387

ENTRE LITTÉRATURE ET BOTANIQUE : LE CONCEPT DE « GREFFE » DE MICHAEL MARDER ET LA CONTRIBUTION DE SON APPLICATION À L'ANALYSE DE TEXTES LITTÉRAIRES	397
---	-----

**V. POEMAT PROZĄ W ROZLEGŁYCH AMPLITUDACH ODCZYTAŃ XXI WIEKU /
LE POÈME EN PROSE DANS LES VASTES AMPLITUDES DE LECTURES DU
XXIe SIÈCLE**

Kinga Siatkowska-Callebat

DOROTA MASŁOWSKA A ZACIERANIE SIĘ GRANIC GATUNKOWYCH: MIĘDZY SLAMEM A HIP-HOPEM, MIĘDZY POEZJĄ, TEATREM I PROZĄ	409
---	-----

DOROTA MASŁOWSKA ET LA POROSITÉ DES GENRES : ENTRE SLAM ET HIP-HOP, ENTRE POÉSIE, THÉÂTRE ET PROSE	418
--	-----

Zuzanna Sala

NARRACJA ZDEFAMILIARYZOWANEGO REALIZMU. ADAM KACZANOWSKI	429
--	-----

UNE NARRATION DU RÉALISME DÉFAMILIARISÉ. ADAM KACZANOWSKI	438
---	-----

Yoana Ganowski

„ŚMIAĆ SIĘ DO ŁEZ” ALBO HUMOR W POLSKICH I BELGIJSKICH POÈMES EN PROSE XXI WIEKU	449
--	-----

« RIRE À EN PLEURER » OU L'HUMOUR DANS LES POÈMES EN PROSE POLONAIS ET BELGES DU XXI ^e SIÈCLE	459
--	-----

Agatino Lo Castro

REFLEKSJE NA TEMAT PISANIA O TEKŚCIE MÓWIONYM: TWÓRCZE, OZNAJMUJĄCE I TEMATYCZNE PERSPEKTYWY	469
--	-----

POUR UNE RÉFLEXION SUR L'ÉCRIT POUR LA PAROLE : PERSPECTIVES CRÉATIVES, ÉNONCIATIVES ET THÉMATIQUES	482
---	-----

**VI. PEJZAŻ TERAŹNIEJSZY POETYCKIEJ OPOWIEŚCI W SLAMIE / PAYSAGE
RÉCENT DU RÉCIT POÉTIQUE DANS LE SLAM**

Dagmara Świerkowska-Kobus

SLAM POETYCKI JAKO FORMA LITERACKIEGO ZAANGAŻOWANIA. WYPOWIEDZI SLAMERSKIE W ŚWIECIE CELÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ONZ	497
---	-----

LE SLAM POÉTIQUE COMME FORME D'ENGAGEMENT LITTÉRAIRE. LE SLAM PRONONCÉ À LA LUMIÈRE DES OBJECTIFS DE DÉVELOPPEMENT DURABLE DE L'ONU	507
---	-----

Wojciech Kobus

DYSKURS MEDIALNY WOKÓŁ SLAMU POETYCKIEGO W POLSCE W LATACH 2004–2024	517
--	-----

LE DISCOURS MÉDIATIQUE AUTOUR DU SLAM DE POÉSIE EN POLOGNE ENTRE 2004 ET 2024	527
---	-----

Amine Baouche

„OPOWIADAM/OBLICZAM SWE PRZEŻYCIA JAK DESZCZ CIOSÓW”: OBMYSŁANIE ZWIĄZKU MIĘDZY AUTOFIKCJĄ A TWÓRCZOŚCIĄ RAPERA AKHENATONA	539
« JE CONTE/COMPTE MON VÉCU COMME UNE PLUIE DE COUPS » : PENSER LE RAPPORT ENTRE L'AUTOFICTION ET L'ŒUVRE DU RAPPEUR AKHENATON	549
<i>Emma Lozano</i> SLAM: ETYKA UCIELEŚNIENIA. NA PRZYKŁADZIE TWÓRCZOŚCI MARIE DARAH	557
LE SLAM : UNE ÉTHIQUE DE L'INCARNATION. L'EXEMPLE D'UNE ŒUVRE DE MARIE DARAH	570

NOTY BIOGRAFICZNE / NOTES BIOGRAPHIQUES	581
--	------------

Strony: 592

Linki:

- <https://journals.ltn.lodz.pl/Prace-Polonistyczne/en/issue/view/514>

Słowa kluczowe: przekład literacki, tłumaczenie, Prace Polonistyczne,
poemat prozą